

Militaire Spectator

MAANDBLAD

waarin opgenomen de officiële mededelingen van de Koninklijke landmacht en de Koninklijke luchtmacht

UITGAVE:

Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap

Secretaris: R. A. C. Bertholee
Donkslagen 22, 4823 KE Breda

Ledenadministratie:
K. Doormanlaan 274, 2283 BB Rijswijk

HOOFDREDACTEUR:

T. de Kruijf
generaal-majoor der genie
p/a Inst. Defensie Leergangen MPC 16Y
Postbus 20701, 2500 ES Den Haag
Telefoon (015) 15 27 00

ADJ.-HOOFDREDACTEUR:

A. C. L. Adema
commodore Koninklijke luchtmacht

REDACTEUREN:

ir. J. W. van Bommel
kolonel van de technische staf

J. M. J. Bosch
kolonel der cavalerie

drs. P. H. Kamphuis
hoofd Sectie Militaire Geschiedenis KL

F. H. Meulman
luitenant-kolonel Koninklijke luchtmacht

drs. G. J. C. Roozendaal
brigade-generaal van de militair psychologische en sociologische dienst

BUREAUREDACTIE/PRODUKTIE:

Brasserskade 227a, 2289 PA Rijswijk
Telefoon (015) 15 27 67

ABONNEMENTEN:

f 40,-, buitenland f 50,- per jaar
Losse nummers f 4,-

ADVERTENTIES:

Giethoorn-NND
Postbus 41, 7940 AA Meppel
Telefoon (05220) 6 66 66
I.s.m. CET Reclame & Publiciteit
Rogge 19, 5521 RX Eersel
Commerciële zaken: A. H. C. Thijssen
Telefoon (04970) 1 67 89

NADRUK VERBODEN

**alfabetisch register op de
163e jaargang — 1994**

Artikelenregister III

Auteursregister IX

Recensieregister XI

**Verklaring van de in dit register gebruikte
rubriek-afkortingen**

Ed = Editoriaal
MA = Meningen van anderen
AMA = Antwoord op meningen van anderen

Artikelenregister

A

Aard van crises en conflicten. De –. De rol van air-power in een verander(en)de wereld, door F.H. Meulman.....	5
Actualisering van de logistiek in de KL, door D.N. Koster.....	37
Air campaign. Desert Storm. – versus Saddams strategie, door A.K. Bijkerk.....	155
Air Combat Manoeuvres. Het weerstaan van luchtdreiging door helikopters, door R.E.P. Hagemeyer.....	510
Air defence. NATO's – in transition, door E. Zamrippa en L. van der Laan.....	34
Air-land campaign Cobra. Uitbraak uit het Normandische bruggehoofd in 1944, door J.A.H. van Hoof.....	300
Air-power. De aard van crises en conflicten. De rol van – in een verander(en)de wereld, door F.H. Meulman.....	5
Alliance. Strategic co-operation and –, door V.S. Etkin and S.N. Rodionov.....	197
Angola, een verscheurd land, door A.C.P. van den Boogaard.....	18, 77
Antwoord op meningen van anderen.....	228, 564
Arms control. Comparative history of – from World War I, World War II and the Cold War, door J.P. Harahan.....	285
Army War College. Het US –, door P.W. Strik en G.D.Th. Keuning.....	261
Aspecten van het uitzenden van troepen naar het buitenland, door mr. drs. J. de Lange.....	337

B

Beleid. Frans defensie–, door J.P. Debrest.....	15
Beleid. Het Belgische veiligheids– en zijn invloed op de strijdkrachten, door W. van Hoeck.....	126
Belgische veiligheidsbeleid en zijn invloed op de strijdkrachten. Het –, door W. van Hoeck.....	126
Belgische VN-transportbataljon. Het 1e Nederlands- – Formatie en inzet, door J.J. de Boer.....	142
Beschrijving van de bevrijding. De – (Ed).....	431
Bevrijding. De beschrijving van de – (Ed).....	431
Bezit van het Nederlandschap. Het –, door prof. mr. G.L. Coolen.....	151
Bezuinigen op defensie. Het (historisch) perspectief van –. De kruik gaat zolang te water..., door ir. A.J.G. Romijn en H.G.N. Bank.....	319
Bloedvoorziening. Logistiek van de – in historisch perspectief, door E. de Vries.....	11
Bloedvoorziening. Logistiek van de – in en na de Tweede Wereldoorlog, door E. de Vries.....	62
Bosnië, 50 jaar geleden. Operatie Rösselsprung. Een militaire operatie in –, door drs. J.W.M. Schulten.....	204

C

Cambodja. Peacebuilding in –. Nederlandse „lessons learned“, door mr. J.J.A. Bosch.....	325
Cambodja. United Nations Transitional Authority in –. Een terugblik op een grootse VN-missie, door W.A. Huijssoon.....	525
Campaign. Air-land – Cobra. Uitbraak uit het Normandische bruggehoofd in 1944, door J.A.H. van Hoof.....	300
Canadese tactische en strategische ervaringen; de strijd om de Sloedam, door A.C. Tjepkema.....	485
Centurion. Interne communicatie en het veranderingsproces van de KL. Ceci n'est pas Operation –, door drs. C.J. Mol.....	385
Chemische wapens. De Conventie betreffende –, door dr. H.L. Boter.....	364
Cobra. Air-land campaign –. Uitbraak uit het Normandische bruggehoofd in 1944, door J.A.H. van Hoof.....	300
COKL. 25 jaar –, door drs. A.J. van Ree.....	477
Cold War. Comparative history of arms control from World War I, World War II and the –, door J.P. Harahan.....	285
Commando Opleidingen KL en haar markt in 1998. Het –. Opleidingscentra verdienen zichzelf terug, door ir. L.A.F. Hovens.....	495
Commando Opleidingen KL 25 jaar jong. Het – (Ed).....	475
Communicatie. Interne – en het veranderingsproces van de KL. Ceci n'est pas Operation Centurion, door drs. C.J. Mol.....	385
Combat Manoeuvres. Air –. Het weerstaan van luchtdreiging door helikopters, door R.E.P. Hagemeyer.....	510
Comparative history of arms control from World War I, World War II and the Cold War, door J.P. Harahan.....	285
Computers. Veiligheidsrisico's bij verwerking van gerubriceerde informatie op –, door J.G.H. van Stijn.....	115
Conflicten. De aard van crises en –. De rol van air-power in een verander(en)de wereld, door F.H. Meulman.....	5
Conflicten. Etnische –. Zijn militaire oplossingen denkbaar? door A.M. Rosengarten.....	503
Conflictpreventie. CVSE, – en crisisbeheersing. Een tussenstand, door P.W. Gorissen en mr. H.G. Scheltema.....	171
Contra-proliferatie. Oude wijn in nieuwe zakken? (Ed).....	335
Conventie. De – betreffende chemische wapens, door dr. H.L. Boter.....	364
Co-operation and alliance. Strategic –, door V.S. Etkin and S.N. Rodionov.....	197
Crisis. De aard van – en conflicten. De rol van air-power in een verander(en)de wereld, door F.H. Meulman.....	5

Crisisbeheersing. CVSE, conflictpreventie en –. Een tussenstand, door P.W. Gorissen en mr. H.G. Scheltema	71
Criteria. Wel of niet interveniëren? De zin en onzin van –, door M. van den Doel	119
CVSE, conflictpreventie en crisisbeheersing. Een tussenstand, door P.W. Gorissen en mr. H.G. Scheltema	171
CVSE-missie in Moldova. Nederlandse bijdrage aan –, door drs. G.H. Timmer	448

D

D-Day op herhaling? (Ed)	235
Decennium. Eén – ... (Ed)	47
Defence. NATO's air – in transition, door E. Zamarrippa en L. van der Laan	34
Defence policy. Norway 1918-1940: – in a no-threat situation, door prof. dr. O. Riste	49
Defensie. Het (historisch) perspectief van bezuinigen op –. De kruik gaat zolang te water..., door ir. A.J.G. Romijn en H.G.N. Bank	319
Defensiebeleid. Frans –, door J.P. Debrest	15
Deny Flight. Operatie –. Verslag van het eerste detachement in Villafranca, door D.L. Berlijn	433
Desert Storm. Air campaign versus Saddams strategie, door A.K. Bijkerk	155
Division. Multinational – (Central). Een nieuw gezicht in de NAVO, door P. Huysman	189
Doctrine. De nieuwe Amerikaanse landmacht –. Proces en produkt voor evolutie en stabiliteit, door K. Gijsbers	219
Dreigingsperceptie. Nederland en de nucleaire – in de jaren '50 en '60, door dr. G.T. Witte	369
Duits-Nederlandse militaire samenwerking. Een Calimero-effect? De – (Ed)	523
Duitse Nachtjacht. Nederland en de –. Van jager tot prooi, door drs. W.H. Lutgert en drs. R. de Winter	536

E

Editoriaal	3, 47, 91, 135, 187, 235, 283, 335, 383, 431, 475, 523
Eén decennium ... (Ed)	47
1e Nederlands-Belgische VN-transportbataljon. Formatie en inzet. Het –, door J.J. de Boer	142
Elastiek van operationeel optreden. Logistiek. Het –, door M.P. Celie	53
Etnische conflicten. Zijn militaire oplossingen denkbaar? door A.M. Rosengarten	503
Europa. Veiligheid in –. Ook op termijn? door J. Schaberg	256

F

Filosofie. Nieuwe operationeel-logistieke – voor de KLu, door H.T.B. van Dillen en R.H. Kramer	99
Formatie en inzet. Het 1e Nederlands-Belgische VN-transportbataljon. –, door J.J. de Boer	142

Frans defensiebeleid, door J.P. Debrest	15
---	----

G

Generaals, mensen en achtergronden. Operatie Overlord. –, door drs. J.W.M. Schulten	244
Geneeskundige verzorger. De hulp –, door J.A. van Rooijen	295
Geneeskundige zorg. Militair –, een integrale zorg, door H.J.M. Groenhout en A.J. Noordhoek	412
Gerubriceerde informatie. Veiligheidsrisico's bij verwerking van – op computers, door J.G.H. van Stijn	115
Gevechtstaken of politionele taken? (Ed)	383
Grenzenloos. Peacekeeping: –? door drs. A.M.J. de Weger	69
Groep Helikopters Koninklijke luchtmacht (2), door B.M.J. Jansen en J. Kos	462
Grondslagen van de nucleaire strategie van de Russische Federatie. De –, door W. Belous	389
Grote objecten. De vernieling van –, door H.G.M. Sillen	455
Grote staatslieden. Leiderschap in de internationale politiek. Waar zijn de – gebleven? door prof. dr. A. van Staden	93

H

Helikopters Koninklijke luchtmacht (2). Groep –, door B.M.J. Jansen en J. Kos	462
Helikopters. Air Combat Manoeuvres. Het weerstaan van luchtdreiging door –, door R.E.P. Hagemeyer	510
Herhaling. D-Day op –? (Ed)	235
Historisch perspectief. Logistiek van de bloedvoorziening in –, door E. de Vries	11
(Historisch) perspectief van bezuinigen op defensie. De kruik gaat zolang te water... Het –, door ir. A.J.G. Romijn en H.G.N. Bank	319
History of arms control. Comparative – from World War I, World War II and the Cold War, door J.P. Harahan	285
Hulp geneeskundige verzorger. De –, door J.A. van Rooijen	295

I

Informatie. Veiligheidsrisico's bij verwerking van gerubriceerde – op computers, door J.G.H. van Stijn	115
Inlichtingendiensten. De Russen komen niet meer. – wat nu? door A.J. van Hulst	29
Integrale zorg. Militair geneeskundige zorg, een –, door H.J.M. Groenhout en A.J. Noordhoek	412
Internationale politiek. Leiderschap in de –. Waar zijn de grote staatslieden gebleven? door prof. dr. A. van Staden	93
Interne communicatie en het veranderingsproces van de KL. Ceci n'est pas Operation Centurion, door drs. C.J. Mol	385

Interveniëren. Wel of niet –? De zin en onzin van criteria, door M. van den Doel	119
Inzet. Het 1e Nederlands-Belgische VN-transportbataljon. Formatie en –, door J.J. de Boer	142

K

KL. Actualisering van de logistiek in de –, door D.N. Koster	237
KL. Het mission statement van de – (Ed)	283
KL. Het Commando Opleidingen – en haar markt in 1998. Opleidingscentra verdienen zichzelf terug, door ir. L.A.F. Hovens	495
KL. Het Commando Opleidingen – 25 jaar jong (Ed)	475
KL. De –, daar word je beter van! door drs. A.J. van Ree	555
KL. Interne communicatie en het veranderingsproces van de –. Ceci n'est pas Operation Centurion, door drs. C.J. Mol	385
KL. Reorganisatie materieeldienst legerkorps door gewijzigde taakstelling –, door H.J. Geerlings ...	546
KL-militairen. Thuisfrontproblemen bij uitzending van –, door R.A. Holtmanns	347
KLu. Nieuwe operationeel-logistieke filosofie voor de –, door H.T.B. van Dillen en R.H. Kramer	99
KLu. SAR: redders binnen en buiten de –, door Ph.W.E. Whittle	354
Koninklijke luchtmacht. Groep Helikopters – (2), door B.M.J. Jansen en J. Kos	462
Koninklijke luchtmacht. Onderdeelsorganisatie –. Een sociotechnisch alternatief, door drs. J.W.M. Dinnissen	167
Krijgsmacht. De toekomst van de – (Ed)	135

L

Land. Angola, een verscheurd –, door A.C.P. van den Boogaard	77
Landmachtdoctrine. De nieuwe Amerikaanse –. Proces en produkt voor evolutie en stabiliteit, door K. Gijsbers	219
Legerkorps. Reorganisatie materieeldienst – door gewijzigde taakstelling KL, door H.J. Geerlings	546
Leiderschap in de internationale politiek. Waar zijn de grote staatslieden gebleven? door prof. dr. A. van Staden	93
Lessons learned. Peacebuilding in Cambodja. Nederlandse –, door mr. J.J.A. Bosch	325
Logistiek. Actualisering van de – in de KL, door D.N. Koster	237
Logistiek. Het elastiek van operationeel optreden, door M.P. Celie	53
Logistiek van de bloedvoorziening in historisch perspectief, door E. de Vries	11
Logistiek van de bloedvoorziening in en na de Tweede Wereldoorlog, door E. de Vries	62
Logistiek van Nederlandse Unprofor-troepen in het eerste jaar, door A. Buijserd (MA)	227
Logistiek van Nederlandse Unprofor-troepen in het eerste jaar, door M.A. Grisnigt (AMA)	228

Logistieke filosofie. Nieuw operationeel – voor de KLu, door H.T.B. van Dillen en R.H. Kramer	99
Luchtdreiging door helikopters. Air Combat Manoeuvres. Het weerstaan van –, door R.E.P. Hagemeyer	510
Luchtmacht. Onderdeelsorganisatie Koninklijke –. Een sociotechnisch alternatief, door drs. J.W.M. Dinnissen	167
Luchtmobiliteit (Ed)	187

M

Manoeuvres. Air Combat –. Het weerstaan van luchtdreiging door helikopters, door R.E.P. Hagemeyer	510
Market Garden. Noord-Brabant en operatie –. September-oktober 1944, door dr. H. Amersfoort	438
Materieel. Overtollig – (Ed)	91
Materieeldienst legerkorps. Reorganisatie – door gewijzigde taakstelling KL, door H.J. Geerlings	546
<i>Meningen van anderen. Antwoord op –</i>	228, 564
<i>Meningen van anderen</i>	227, 562
Militair geneeskundige zorg, een integrale zorg, door H.J.M. Groenhout en A.J. Noordhoek	412
Militaire operatie in Bosnië. Operatie Rösselsprung. Een –, 50 jaar geleden, door drs. J.W.M. Schulten	204
Militaire oplossingen. Etnische conflicten. Zijn – denkbaar? door A.M. Rosengarten	503
Militaire samenwerking. De Duits-Nederlandse –. Een Calimero-effect? (Ed)	523
Mission statement van de KL. Het – (Ed)	283
Mobiliteit. Lucht – (Ed)	187
Moldova. Nederlandse bijdrage aan CVSE-missie in –, door drs. G.H. Timmer	448
Multinational Division (Central). Een nieuw gezicht in de NAVO, door P. Huysman	189

N

NATO's air defence in transition, door E. Zamarippa en L. van der Laan	34
NAVO. Multinational Division (Central). Een nieuw gezicht in de –, door P. Huysman	189
Nachtjacht. Nederland en de Duitse –. Van jager tot prooi, door drs. W.H. Lutgert en drs. R. de Winter	536
Nederland en de Duitse Nachtjacht. Van jager tot prooi, door drs. W.H. Lutgert en drs. R. de Winter	536
Nederland en de nucleaire-dreigingsperceptie in de jaren '50 en '60, door dr. G.T. Witte	369
Nederlanderschap. Het bezit van het –, door prof. mr. G.L. Coolen	151
Nederlands-Belgische VN-transportbataljon. Het eerste – Formatie en inzet, door J.J. de Boer	142
Nederlandse bijdrage aan CVSE-missie in Moldova, door drs. G.H. Timmer	448
Nederlandse „lessons learned“. Peacebuilding in Cambodja. –, door mr. J.J.A. Bosch	325
Nederlandse Unprofor-troepen. Logistiek van – in het eerste jaar, door A. Buijserd (MA)	227

Nederlandse Unprofor-troepen. Logistiek van – in het eerste jaar, door M.A. Grisnigt (AMA)	228
Niet interveniëren. Wel of –? De zin en onzin van criteria, door M. van den Doel	119
Nieuw gezicht in de NAVO. Multinational Division (Central). Een –, door P. Huysman	189
Nieuwe Amerikaanse landmachtdoctrine. De –. Proces en produkt voor evolutie en stabiliteit, door K. Gijsbers	219
Nieuwe operationeel-logistieke filosofie voor de KLu, door H.T.B. van Dillen en R.H. Kramer	99
Noord-Brabant en operatie Market Garden. September-oktober 1944, door dr. H. Amersfoort	438
Normandische bruggehoofd in 1944. Air-land campaign Cobra. Uitbraak uit het –, door J.A.H. van Hoof	300
Norway 1918-1940: defence policy in a no-threat situation, door prof. dr. O. Riste	49
No-threat situation. Norway 1918-1940: defence policy in a –, door prof. dr. O. Riste	49
Nucleaire dreigingsperceptie. Nederland en de – in de jaren '50 en '60, door dr. G.T. Witte	369
Nucleaire politiek van Oekraïne. De –, door W. Belous	109
Nucleaire strategie van de Russische Federatie. De grondslagen van de –, door W. Belous	389

O

Objecten. De vernieling van grote –, door H.G.M. Sillen	455
Oekraïne. De nucleaire politiek van –, door W. Belous	109
<i>Officiële mededelingen van de Koninklijke landmacht en de Koninklijke luchtmacht</i> ..... 2, 46, 90, 134, 186, 234, 282, 334, 382, 430, 474, ...	522
Onderdeelsorganisatie Koninklijke luchtmacht. Een sociotechnisch alternatief, door drs. J.W.M. Dinnissen	167
Onzin van criteria. Wel of niet interveniëren? De zin en –, door M. van den Doel	119
Oorlog. Logistiek van de bloedvoorziening in en na de Tweede Wereld–, door E. de Vries	62
Operatie Deny Flight. Verslag van het eerste detachement in Villafranca, door D.L. Berlijn	433
Operatie in Bosnië. Operatie Rösselsprung. Een militaire –, 50 jaar geleden, door drs. J.W.M. Schulten	204
Operatie Market Garden. Noord-Brabant en –. September-oktober 1944, door dr. H. Amersfoort	438
Operatie Overlord. Generaals, mensen en achtergronden, door drs. J.W.M. Schulten	244
Operatie Rösselsprung. Een militaire operatie in Bosnië, 50 jaar geleden, door drs. J.W.M. Schulten	204
Operationeel-logistieke filosofie. Nieuwe – voor de KLu, door H.T.B. van Dillen en R.H. Kramer	99
Operationeel optreden. Logistiek. Het elastiek van –, door M.P. Celie	53
Opleidingen KL en haar markt in 1998. Het Commando –. Opleidingscentra verdienen zichzelf terug, door ir. L.A.F. Hovens	495
Opleidingen KL 25 jaar jong. Het Commando – (Ed)	475

Opleidingscentra verdienen zichzelf terug. Het Commando Opleidingen KL en haar markt in 1998. –, door ir. L.A.F. Hovens	495
Optreden. Logistiek. Het elastiek van operationeel –, door M.P. Celie	53
Organisatie. Onderdeels– Koninklijke luchtmacht. Een sociotechnisch alternatief, door drs. J.W.M. Dinnissen	167
Overlord. Operatie –. Generaals, mensen en achtergronden, door drs. J.W.M. Schulten	244
Overtollig materieel (Ed)	91

P

Peacebuilding in Cambodja. Nederlandse „lessons learned“, door mr. J.J.A. Bosch	325
Peacekeeping: grenzenloos? door drs. A.M.J. de Weger	69
Policy. Norway 1918-1940: defence – in a no-threat situation, door prof. dr. O. Riste	49
Politiek. Leiderschap in de internationale –. Waar zijn de grote staatslieden gebleven? door prof. dr. A. van Staden	93
Politiek. De nucleaire – van Oekraïne, door W. Belous	109
Politionele taken? Gevechtstaken of – (Ed)	383
Positie van Rusland. De – (Ed)	3
Proliferatie. Contra –. Oude wijn in nieuwe zakken? (Ed)	335

R

Redders binnen en buiten de KLu. SAR: –, door Ph.W.E. Whittle	354
Regiment Stoottroepen. 50 jaar –. De wortels en het ontstaan, door J.N. Ladders en Th. Kraandijk	402
Reorganisatie materieeldienst legerkorps door gewijzigde taakstelling KL, door H.J. Geerlings	546
Risico's. Veiligheids– bij verwerking van gerubriceerde informatie op computers, door J.G.H. van Stijn	115
Rol van air-power. De aard van crises en conflicten. De – in een verander(en)de wereld, door F.H. Meulman	5
Rösselsprung. Operatie –. Een militaire operatie in Bosnië, 50 jaar geleden, door drs. J.W.M. Schulten	204
Rusland. De positie van – (Ed)	3
Rusland en de wereld, door dr. M.C. Jansen	201
Russen komen niet meer. De –. Inlichtingendiensten wat nu? door A.J. van Hulst	29
Russische Federatie. De grondslagen van de nucleaire strategie van de –, door W. Belous	389

S

Saddams strategie. Desert Storm. Air campaign versus –, door A.K. Bijkerk	155
SAR: redders binnen en buiten de KLu, door Ph.W.E. Whittle	354

September-oktober 1944. Noord-Brabant en operatie Market Garden. —, door dr. H. Amersfoort.....	438
Simulatoren. Wapen(systeem)—. Enkele ontwikkelingen, door ir. J. van Dijke, ir. L.P. Booman en ing. J.H.J. Roosenboom	312
Simulatoren. Wapen(systeem)—. Enkele ontwikkelingen (2, slot), door ir. J. van Dijke, ir. L.P. Booman en ing. J.H.J. Roosenboom	358
Sloedam. Canadese tactische en strategische ervaringen; de strijd om de —, door A.C. Tjepkema.....	485
Sociotechnisch alternatief. Onderdeelsorganisatie Koninklijke luchtmacht. Een —, door drs. J.W.M. Dinnissen.....	167
Staatslieden. Leiderschap in de internationale politiek. Waar zijn de grote — gebleven? door prof. dr. A. van Staden	93
Statement. Het mission — van de KL (Ed).....	283
Stoottroepen. 50 jaar regiment —. De wortels en het ontstaan, door J.N. Lodders en Th. Kraandijk.....	402
Strategic co-operation and alliance, door V.S. Etkin and S.N. Rodionov.....	197
Strategie. Desert Storm. Air campaign versus Saddams —, door A.K. Bijkerk	155
Strategie. De grondslagen van de nucleaire — van de Russische Federatie, door W. Belous.....	389
Strategische ervaringen. Canadese tactische en —; de strijd om de Sloedam, door A.C. Tjepkema.....	485
Strijdkrachten. Het Belgische veiligheidsbeleid en zijn invloed op de —, door W. van Hoeck	126

T

Taakstelling KL. Reorganisatie materieeldienst legerkorps door gewijzigde —, door H.J. Geerlings.....	546
Tactische en strategische ervaringen. Canadese —; de strijd om de Sloedam, door A.C. Tjepkema.....	485
Thuisfrontproblemen bij uitzending van KL-militairen, door R.A. Holtmanns	347
Threat. Norway 1918-1940: defence policy in a no — situation, door prof. dr. O. Riste	49
Toekomst van de krijgsmacht. De — (Ed).....	135
Transition. NATO's air defence in —, door E. Zamarrippa en L. van der Laan	34
Tweede Wereldoorlog. Logistiek van de bloedvoorziening in en na de —, door E. de Vries.....	62

U

Unprofor-troepen. Logistiek van Nederlandse — in het eerste jaar, door A. Buijserd (MA).....	227
Unprofor-troepen. Logistiek van Nederlandse — in het eerste jaar, door M.A. Grisnigt (AMA)	228
United Nations Transitional Authority in Cambodja. Een terugblik op een grootse VN-missie, door W.A. Huijssoon.....	525
US Army War College. Het —, door P.W. Strik en G.D.Th. Keuning.....	261
Uitzenden van troepen. Aspecten van het — naar het buitenland, door mr. drs. J. de Lange.....	337
Uitzending van KL-militairen. Thuisfrontproblemen bij —, door R.A. Holtmanns	347

V

Veiligheid in Europa. Ook op termijn? door J. Scha-berg	256
Veiligheidsbeleid. Het Belgische — en zijn invloed op de strijdkrachten, door W. van Hoeck	126
Veiligheidsrisico's bij verwerking van gerubriceerde informatie op computers, door J.G.H. van Stijn...	115
Veranderen akkoord, maar hoe dan?, door drs. J.A.C. de Ruiter	270
Veranderen: noodzakelijk om te overleven, door drs. J.A.C. de Ruiter	418
Veranderen oké, maar wát dan? door drs. J.A.C. de Ruiter	214
Veranderen: waarom eigenlijk? door drs. J.A.C. de Ruiter.....	137
Veranderen: waarom eigenlijk? door drs. P.L.E.M. Everts (MA).....	562
Veranderen: waarom eigenlijk? door drs. J.A.C. de Ruiter (AMA).....	564
Verander(en)de wereld. De aard van crises en conflicten. De rol van air-power in een —, door F.H. Meulman.....	5
Veranderingsproces van de KL. Interne communicatie en het —. Ceci n'est pas Operation Centurion, door drs. C.J. Mol.....	385
Vernieling van grote objecten. De —, door H.G.M. Sillen.....	455
Verscheurd land. Angola, een —, door A.C.P. van den Boogaard	18, 77
Verwerking van gerubriceerde informatie. Veiligheidsrisico's bij — op computers, door J.G.H. van Stijn	115
Verzorger. De hulp geneeskundige —, door J.A. van Rooijen	295
Villafranca. Operatie Deny Flight. Verslag van het eerste detachement in —, door D.L. Berlijn.....	433
VN-missie. United Nations Transitional Authority in Cambodja. Een terugblik op een grootse —, door W.A. Huijssoon	525
VN-transportbataljon. Het 1e Nederlands-Belgische —. Formatie en inzet, door J.J. de Boer.....	142
50 jaar regiment Stoottroepen. De wortels en het ontstaan, door J.N. Lodders en Th. Kraandijk.....	402
25 jaar COKL, door drs. A.J. van Ree	477
25 jaar jong. Het Commando Opleidingen KL — (Ed)..	475

W

Waar zijn de grote staatslieden gebleven? Leiderschap in de internationale politiek. —, door prof. dr. A. van Staden	93
Wapens. De Conventie betreffende chemische —, door dr. H.L. Boter	364
Wapen(systeem)simulatoren. Enkele ontwikkelingen, door ir. J. van Dijke, ir. L.P. Booman en ing. J.H.J. Roosenboom	312
Wapen(systeem)simulatoren. Enkele ontwikkelingen (2, slot), door ir. J. van Dijke, ir. L.P. Booman en ing. J.H.J. Roosenboom.....	358
War College. Het US Army —, door P.W. Strik en G.D.Th. Keuning.....	261
Wel of niet interveniëren? De zin en onzin van criteria, door M. van den Doel.....	119

Wereld. De aard van crises en conflicten. De rol van air-power in een verander(en)de -, door F.H. Meulman.....	5
Wereld. Rusland en de -, door dr. M.C. Jansen.....	201
Wereldoorlog. Logistiek van de bloedvoorziening in en na de Tweede -, door E. de Vries.....	62
World War I. Comparative history of arms control from -, World War II and the Cold War, door J.P. Harahan.....	285

World War II. Comparative history of arms control from World War I, - and the Cold War, door J.P. Harahan.....	285
--	-----

Z

Zin en onzin van criteria. Wel of niet interveniëren? De -, door M. van den Doel.....	119
---	-----

Auteursregister

A

- Amersfoort, dr. H. Noord-Brabant en de operatie Market Garden. September-oktober 1944 438

B

- Belous, W. De nucleaire politiek van Oekraïne 109
 Belous, W. De grondslagen van de nucleaire strategie van de Russische federatie 389
 Berlijn, D.L. Operatie Deny Flight. Verslag van het eerste detachement in Villafranca 433
 Boer, J.J. de. Het 1e Nederlands-Belgische VN-transportbataljon. Formatie en inzet 142
 Boogaard, A.C.P. van den. Angola, een verscheurd land 18, 77
 Bosch, mr. J.J.A. Peacebuilding in Cambodja. Nederlandse „lessons learned” 325
 Boter, dr. H.L. De Conventie betreffende chemische wapens 364
 Buijserd, A. Logistiek van Nederlandse Unprofortroepen in het eerste jaar (MA) 227
 Bijkerk, A.K. Desert Storm. Air campaign versus Saddams strategie 155

C

- Celie, M.P. Logistiek. Het elastiek van operationeel optreden 53
 Coolen, prof. mr. G.L. Het bezit van het Nederlandschap 151

D

- Debrest, J.P. Frans defensiebeleid 15
 Dillen, H.T.B., en R.H. Kramer. Nieuwe operationeel-logistieke filosofie voor de KLu 99
 Dinnissen, drs. J.W.M. Onderdeelsorganisatie Koninklijke luchtmacht. Een sociotechnisch alternatief 167
 Doel, M. van den. Wel of niet interveniëren? De zin en onzin van criteria 119
 Dijke, ir. J. van, ir. L.P. Booman en ing. J.H.J. Roosenboom. Wapen(system)simulatoren. Enkele ontwikkelingen 312
 Dijke, ir. J. van, ir. L.P. Booman en ing. J.H.J. Roosenboom. Wapen(system)simulatoren. Enkele ontwikkelingen (2, slot) 358

E

- Etkin, V.S., and S.N. Rodionov. Strategic co-operation and alliance 197

G

- Geerlings, H.J. Reorganisatie materieedienst legerkorps door gewijzigde taakstelling KL 546
 Gorissen, P.W., en mr. H.G. Scheltema. CVSE, conflictpreventie en crisisbeheersing. Een tussenstand 171
 Grisnigt, M.A. Logistiek van Nederlandse Unprofortroepen in het eerste jaar (AMA) 228
 Groenhout, H.J.M., en A.J. Noordhoek. Militair geneeskundige zorg, een integrale zorg 412
 Gijsbers, K. De nieuwe Amerikaanse landmachtdoctrine. Procesen produkt voor evolutie en stabiliteit 219

H

- Harahan, J.P. Comparative history of arms control from World War I, World War II and the Cold War ... 285
 Hagemeyer, R.E.P. Air Combat Manoeuvres. Het weerstaan van luchtdreiging door helikopters 510
 Hoeck, W. van. Het Belgische veiligheidsbeleid en zijn invloed op de strijdkrachten 126
 Holtmanns, R.A. Thuisfrontproblemen bij uitzending van KL-militairen 347
 Hoof, J.A.H. van. Air-land campaign Cobra. Uitbraak uit het Normandische bruggehoofd in 1944 300
 Hovens, ir. L.A.F. Het Commando Opleidingen KL en haar markt in 1998. Opleidingscentra verdienen zichzelf terug 495
 Hulst, A.J. van. De Russen komen niet meer. Inlichtingendiensten wat nu? 29
 Huysman, P. Multinational Division (Central). Een nieuw gezicht in de NAVO 189
 Huijssoon, W.A. United Nations Transitional Authority in Cambodja. Een terugblik op een grootse VN-missie 525

J

- Jansen, B.M.J., en J. Kos. Groep Helikopters Koninklijke luchtmacht (2) 462
 Jansen, dr. M.C. Rusland en de wereld 201

K

- Koster, D.N. Actualisering van de logistiek in de KL 237

L

- Lange, mr. drs. J. de. Aspecten van het uitzenden van troepen naar het buitenland 337

Lodders, J.N., en Th. Kraandijk. 50 jaar regiment Stoottroepen. De wortels en het ontstaan.....	402
Lutgert, drs. W.H., en drs. R. de Winter. Nederland en de Duitse Nachtjacht. Van jager tot prooi.....	536

M

Meulman, F.H. De aard van crisis en conflicten. De rol van air-power in een verander(en)de wereld	5
Mol, drs. C.J. Interne communicatie en het veranderingsproces van de KL. Ceci n'est pas Operation Centurion	385

R

Ree, drs. A.J. van. 25 jaar COKL	477
Ree, drs. A.J. van. De KL, daar word je beter van!...	555
Riste, prof. dr. O. Norway 1918-1940: defence in a no-threat situation.....	49
Romijn, ir. A.J.G., en H.G.N. Bank. Het (historisch) perspectief van bezuinigen op defensie. De kruik gaat zolang te water....	319
Rooijen, J.A. van. De hulp geneeskundige verzorger	295
Rosengarten, A.M. Etnische conflicten. Zijn militaire oplossingen denkbaar?	503
Ruiter, drs. J.A.C. de. Veranderen: waarom eigenlijk?	137
- Veranderen oké, maar wát dan?	214
- Veranderen akkoord, maar hoe dan?	270
- Veranderen: noodzakelijk om te overleven	418

S

Schaberg, J. Veiligheid in Europa. Ook op termijn?.....	256
Schulten, drs. J.W.M. Operatie Overlord. Generaals, mensen en achtergronden	244

- Operatie Rösselsprung. Een militaire operatie in Bosnië, 50 jaar geleden	204
Sillen, H.G.M. De vernieling van grote objecten	455
Staden, prof. dr. A. van. Leiderschap in de internationale politiek. Waar zijn de grote staatslieden gebleven?	93
Strik, P.W., en G.D.Th. Keuning. Het US Army War College	261
Stijn, J.G.H. van. Veiligheidsrisico's bij verwerking van gerubriceerde informatie op computers	115

T

Timmer, drs. G.H. Nederlandse bijdrage aan CVSE-missie in Moldova	448
Tjepkema, A.C. Canadese tactische en strategische ervaringen; de strijd om de Sloedam	485

V

Vries, E. de. Logistiek van de bloedvoorziening in historisch perspectief.....	11
- Logistiek van de bloedvoorziening in en na de Tweede Wereldoorlog	62

W

Weger, drs. A.M.J. de. Peacekeeping: grenzenloos?....	69
Whittle, Ph.W.E. SAR: redders binnen en buiten de KLu	354
Witte, dr. G.T. Nederland en de nucleaire-dreigingsperceptie in de jaren '50 en '60.....	369

Z

Zamarippa, E., en L. van der Laan. NATO's air defence in transition.....	34
--	----

Recensieregister

A-Z of the SAS, door P. Darman	88	Nederlandse lobby's in Europa, door M.P.C.M. van Schendelen	229
Ab origine flexibilis, door drs. W.H. Lutgert.....	329	Nederlandse vuurwapens. Landmacht en Luchtvaartafdeling 1895-1940, door G. de Vries en B.J. Martens	132
Abwehr der Invasion. Die -, door H. Wegmüller.....	377	New perspectives on security, door M. Clarke	280
Band of brothers, door S.E. Ambrose.....	231	Officier in dienst van de Republiek Indonesië, door A.E. Kawilarang	178
Battle book. The -, door B. Perrett	182	Opdracht uitgevoerd, door B. van der Klaauw.....	378
Bestemming Jakarta, door C.D. Barkman.....	179	Plicht tot hulp. De -, door M. Mentink-Heshusius.....	85
British defence choices for the 21st Century, o.r.v. M. Clarke en Ph. Sabin	518	Preußen und die Frage der europäischen Abrüstung 1867-1870, door K.A. Lankheit	467
Central Europe, door M. van den Doel	130	Priesters in krijgstenuw, door G.J.M. Wentholt	566
Code breakers, door F.H. Hinseley en A. Stripp.....	130	Roots of Blitzkrieg. The -, door J.S. Corum	40
D-day, o.r.v. T. Hall	277	Science of war. The -, o.r.v. B.H. Reid.....	180
30 april 1945, door R. in 't Veld	427	Somebody else's war, door P. Harris	230
Documentaire 20e eeuw, door J.G. Constant	471	Staatsnoodrecht, door mr. E.T. Brainich von Brainich-Felth.....	330
Doelwit Schiphol, door R. van den Nieuwendijk	470	Stalingrad, door H. Zank	42
Drie-cilinders duiken dieper, door K.H.L. Gerretse en drs. J.J.A. Wijn	279	Struggle for nuclear partnership. The -, door J. Mellissen	39
322 Squadron, door W.H. Lutgert en B. Sorgdrager....	428	Tussen orde en chaos, door A. van Staden	467
Foute foto's, door L. Zweers en T. Luijendijk.....	331	Tussen schip en kaai, door J.L. Swarte.....	426
Germans and their neighbors. The -, o.r.v. D. Verheyen en C. Soe	131	Tijd van oorlog, tijd van vrede, o.r.v. K. van der Bruggen.....	520
Grenzen aan de macht, door A. Janse.....	332	Urquhart of Arnhem, door John Baynes	328
Grote Europese Atlas, Wolters-Noordhoff.....	378	Velden van weleer, door C. Brants en K. Brants	567
History of Russia. A -, door N.V. Riasanovsky.....	181	Verification under the Chemical Weapons Convention, door R. Trapp	231
Homeward bound, o.r.v. D.G. Haglund en O. Mager....	42	Verzet in Nederlands-Indië tegen de Japanse bezetting 1942-1945, o.r.v. B.R. Immerzeel en F. van Esch.....	277
International politics, door K.J. Holsti	518	50 Jaar Technische Dienst in beweging, door drs. J.T.W.H. van Woensel	565
Japanse aanval op Java, maart 1942. De -, door J.J. Nortier, P. Kuijt en P.M.H. Groen.....	424	War machine, door D. Pick.....	425
Je komt anders terug, door G. Wondergem	85	Waterloo: new perspectives, door D. Hamilton-Williams	379
Kampfkraft, door M. van Creveld.....	469	Weapons and equipment of the SAS, door P. Darman....	88
Knackers achter prikkeldraad, door G. Veldman.....	471	Welkom in de hel, door D. Draulans	230
Kriegsbild und Rüstung vor 1914, door D. Storz	39	Wereld in een nieuwe eeuw. De -, door P. Kennedy....	85
Laatste nieuws uit Sarajevo. Het -, door Z. Dizdarevic	229	Witte karbouw. De -, door E. Mahler.....	179
Militair en recht, door prof. mr. G.L. Coolen.....	181	World armaments and disarmament, SIPRI Yearbook 1993.....	327
Nationalism and ethnic conflict, door S.I. Griffith	376		
Nederland en de Golfcrisis, o.r.v. prof. dr. U Rosenthal en dr. J. de Vries	87		
Nederlandse defensie 1839-1874, door dr. W. Bevaart	278		